МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Муниципальное казенное учреждение "Отдел образования городского округа город Стерлитамак Республики Башкортостан

Администрация городского округа город Стерлитамак Республики Башкортостан

МАОУ "СОШ №34"

РАССМОТРЕНО	СОГЛАСОВАНО	УТВЕРЖДЕНО
На заседании ШМО	Зам.директора	Директор МАОУ "СОШ №34"
________________	________________	________________
Резникова Ф.А. Протокол №1 от "30" августа 2023 г.	Гизатуллина Н.А. Приказ №313 от "30" августа 2023 г.	Мурашев И.М. Приказ №313 от "30" августа 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета "Государственный (башкирский) язык Республики Башкортостан"

для обучающихся 1-4 классов

Стерлитамак 2023

АҢЛАТМА ЯҘЫУ

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле”(дөйөм белем биреү ойошмаларының 1-4 класы өсөн) уҡыу предметынан өлгө эш программаһын төҙөүҙә түбәндәге документтар хоҡуҡи-норматив нигеҙ булып торҙо:

1) Рәсәй Федерацияһының Конституцияһы;
2) 2012 йылдың 29 декабренән “Рәсәй Федерацияһында белем биреү” (үҙгәртеүҙәр һәм тулыландырыуҙар менән) 273-сө федераль законы;
3) 1991 йылдың 25 октябренән 1807-1-се “Рәсәй Федерацияһы халыҡтары телдәре тураһында” Рәсәй Федерацияһы законы(үҙгәртеүҙәр һәм тулыландырыуҙар менән);
4) Башланғыс дөйөм белем биреүҙең федераль дәүләт белем биреү стандарты (2021 йылдың 31 майындаРәсәй Федерацияһы Мәғариф министрлығының 286-сы приказы менән раҫланған);
5) Башланғыс дөйөм белем биреүҙең яҡынса төп белем биреү программаһы (дөйөм белем биреү буйынса федераль уҡыу-методик берекмә ҡарары, 2022 йылдың 18 мартындағы 1/22-се протокол менән раҫланған);
6) Тәрбиә биреүҙең яҡынса программаһы (дөйөм белем биреү буйынса федераль уҡыу-методик берекмә ҡарары, 2022 йылдың 23 июнендәге 3/22-се протокол);
7) Рәсәй Федерацияһы Мәғариф министрлығының 2019 йылдың 1 октябрендәге коллегия ултырышында раҫланған Рәсәй Федерацияһы халыҡтарының туған телдәрен уҡытыу концепцияһы;
8) Республика Башлығының 2020 йылдың 30 декабрендәге 613-сө Указы менән раҫланған Башҡортостан Республикаһының дәүләт телдәрен һәм Башҡортостан Республикаһы халыҡтарының туған телдәрен уҡытыу концепцияһы;
9) Башҡортостан Республикаһы Конституцияһы (үҙгәрештәр һәм өҫтәмәләр менән);
10) 2013 йылдың 1 июлендәге 696-з һанлы «Башҡортостан Республикаһында мәғариф тураһында» Башҡортостан Республикаһы Законы (үҙгәрештәр һәм өҫтәмәләр менән).

“Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметы Башҡортостан Республикаһы территорияһында урынлашҡан дәүләт һәм муниципаль белем биреү ойошмаларында Башҡортостан Республикаһы ҡануниәте һәм башланғыс дөйөм белем биреү Федераль дәүләт белем биреү стандартына ярашлы “Туған тел һәм туған телдә әҙәби уҡыу” предмет өлкәһе сиктәрендә бәлиғ булмаған уҡыусыларҙың ата-әсәләренең (законлы вәкилдәренең) ғаризаһына ярашлы өйрәнелә.

Программа нигеҙенә Федераль дәүләт белем биреү стандартының методологияһы булған системалы-эшмәкәрлекле ҡараш һалынған. Программа Өлгө тәрбиә программаһында ҡабул ителгән өҫтөнлөклө маҡсаттарға һәм уҡытыусыларға “Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметынан эш программаһын төҙөүҙә методик ярҙам күрһәтеүгә йүнәлтелгән.

Программа уҡыу йылдары буйынса уҡытыу предметының йөкмәткеһен, «Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» дәресе саралары менән уҡыусыларға белем, тәрбиә биреү һәм үҫтереүҙең төп методик стратегияларын билдәләй.

«Башҡортостан Республикаһы дәүләт (башҡорт) теле» уҡыу предметының йөкмәткеһе

1-се класс

Грамотаға өйрәтеү

Башҡортостан - минең тыуған ерем.

Телмәрҙе үҫтереү. Күп милләтлеБашҡортостан Республикаһы. Дәүләт (башҡорт) теле. Башҡортостан Республикаһының дәүләт символикаһы. Дәреслек менән танышыу. Башҡортостан тураһында видеоролик. Тел тураһында дөйөм төшөнсә. Һөйләү телмәре һәм яҙма телмәр.

Иҫәнләшергә өйрәнәбеҙ.

Телмәрҙе үҫтереү. Ҡыҫҡа сәләмләү репликаларын тыңлау. Уҡытыусы артынан сәләмләү һүҙҙәрен ҡабатлау. Һүрәттәр менән эшләү, әкиәт геройҙарын билдәләү.

Һөйләм һәм һүҙ. График схемаларҙы файҙаланып, телмәрҙе һөйләмдәргә, һөйләмдәрҙе һүҙҙәргә, һүҙҙәрҙе ижектәргә тарҡатыу.

Әйҙәгеҙ, танышайыҡ.

Телмәрҙе үҫтереү. Сәләмләү һүҙҙәрен ҡабатлау. Ҡыҫҡа диалогтар тыңлап аңларға өйрәнеү. «Һинең исемең нисек?» һорауын өйрәнеү, яуап төҙөү: “Минең исемем....”

Башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәре:**һ, ғ,ҙ.**

Мин танышам.

Телмәрҙе үҫтереү. 1-10-ға тиклем иҫәп. Ҡыҫҡа репликаларҙы тыңлау. «Һиңә нисә йәш?» һорауын өйрәнеү һәм яуап төҙөү: «Миңә... йәш». Алфавит, башҡорт һәм урыҫ телдәрендә әйтелештәре айырылған А**а, Оо, Ыы,** Ээ, **Вв**(у) хәрефтәрен өйрәнеү.

Мин һәм минең ғаиләм.

Телмәрҙе үҫтереү. Ғаилә тураһында диалог тыңлау. Ғаилә ағзаларының атамалары менән танышыу. Өндәр менән тиҙәйткестәр өйрәнеү. Сюжетлы картина буйынса һүҙҙәр

һәм һөйләмдәр схемаһын төҙөү, һүҙҙәргә өн анализы яһау. Һүҙҙең башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙең урынын билдәләү, әйтергә өйрәнеү.**Әә, Өө, Үү, Һһ** хәрефтәрен өйрәнеү.

Мәктәптәге тормошом.

Телмәрҙе үҫтереү. Мәктәп, класс тураһында текстар тыңлау. Уҡыу кәрәк-яраҡтарын, төҫтәрҙе, аҙыҡ-түлекте аңлатҡан һүҙҙәрҙе өйрәнеү. «Нимә яратаһың?» һорауын үҙләштереү, яуап биреү: «Мин яратам...» Ижектәр, һүҙҙәр уҡый белеү оҫталығын тәрбиәләү.Һүҙҙең башында, уртаһында һәм аҙағында өндәрҙе ишетеү, әйтергә өйрәнеү.**Ғғ, Ҡк, Ҙҙ, ç, ң** хәрефтәрен өйрәнеү.

Мин уйнарға яратам.

Телмәрҙе үҫтереү. Уйынсыҡтар тураһындағы тексты тыңлап аңлау. Тема буйынса лексик берәмектәрҙе үҙләштереү. Таныш лексика менән булған репликаларҙы тәржемәләү. Төрлө типтағы ижектәрҙе уҡыу. Дифтонгыларҙы өйрәнеү: **йү, йо, йө.** Текста төшөп ҡалған һүҙҙәрҙе тултырыу.

Тәбиғәтте өйрәнәм.

Телмәрҙе үҫтереү. Емеш-еләк һәм йәшелсә тураһындағы тексты тыңлап аңлау. «Минең яратҡан йәшелсәләрем» темаһы буйынса лексик берәмектәрҙе үҙләштереү. «Йәшенмәк» уйыны. Йыл миҙгелдәре тураһында һөйләмдәр төҙөү. Уҡыу ҡағиҙәләрен аңлау һәләтен камиллаштырыу: төрлө типтағы ижектәрҙе, дифтонгыларҙы уҡыу. Дифтонгыларҙы өйрәнеү. Алдан өйрәнелгән дифтонгыларҙы ҡабатлау. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш үткәреү, хаталарҙы төҙәтеү.

2-се класс

Таныш булайыҡ.

Телмәрҙе үҫтереү. Танышыу тураһындағы ҡыҫҡа тексты тыңлау, был тема буйынса репликалар төҙөү. «Танышыу» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу, дәреслек менән танышыу, һүҙҙәр, һөйләмдәр, шиғырҙар һәм ҡыҫҡа текстар уҡыу. Текстарҙы уҡыу (уҡытыусы күрһәтмәһе буйынса һәм һайлап). «Дуҫың менән таныштыр» уйынын өйрәнеү. «Һин кем?» («Һеҙ кем?»), «Һинең исемең нисек?» («Исемең кем?»), «Һеҙҙең исемегеҙ нисек?» («Исемегеҙ кем?»), «Уның исеме нисек?» («Уларҙың исеме кем?»), «Һин ҡайҙа йәшәйһең?» һорауҙарын үҙләштереү, яуап бирергә өйрәнеү. LearningApps, ЯКЛАСС. платформаларында эшләү. Өндәр һәм хәрефтәр. Алфавитты, башҡорт теленең үҙенсәлекле өндәрен ҡабатлау. Көнкүрештә алфавитты ҡулланыу. Тексты һүҙҙәргә бүлеү, һөйләмдә һүҙҙәр

һанын билдәләү. Һүҙҙә тартынҡыларҙы һәм һуҙынҡыларҙы асыҡлау.Алмаш. Зат, һорау алмаштары. Алмаштарҙы телмәрҙә ҡулланыу.

Мин туғандарымды яратам.

Телмәрҙе үҫтереү. «Ғаилә» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу, өлгөгә таянып ғаилә ағзалары хаҡында хикәйәләр төҙөү, ғаилә тураһында текстар тыңлау, тыңланған текстың йөкмәткеһе тураһында тест тултырыу. Диалогтар уҡыу, бирелгән яуаптарға һорауҙар төҙөү, өйрәнелгән лексиканы файҙаланып, ҡыҫҡа диалогтар ҡороу. Һүҙьяһалыш моделе һәм бирелгән өлгө буйынса диалогта өйрәнелгән һүҙҙәрҙе ҡулланылыу. Сюжетлы картиналар буйынса һөйләмдәр, ҡыҫҡа текстар төҙөү. Һүҙьяһалыш моделе: төҙөү- се, бейеү -се, теген -се, балыҡ- сы, яҙыу -сы, ҡурай -сы. «Минең, һинең, уның», «Беҙҙең, һеҙҙең, уларҙың» эйәлек алмаштары. («Беҙҙеке, һеҙҙеке, уларҙыҡы»). Синтаксис. Раҫлаусы һәм һорау һөйләмдәр, һөйләм азағында тыныш билдәләре. Һүҙ төркөмдәренең һөйләм киҫәктәренән айырмаһы. Һөйләм азағында тыныш билдәһен һайлау.

Мәктәп тормошом һәм мауығыуҙарым.

Телмәрҙе үҫтереү. «Мәктәп» темаһы буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, лексиканы яңы һүҙҙәр менән байытыу. «Минең мәктәбем ниндәй?», «Яратҡан шөғөлөң ниндәй?» һорауҙарын үҙләштереү һәм яуап бирергә өйрәнеү, өлгө буйынса яратҡан шөғөлдәрең тураһында бәләкәй генә текстар, ҡыҫҡаса диалог-һорауҙар төҙөү. Мәктәп тормошо һәм шөғөлдәре тураһындағы текстар буйынса әңгәмәләшеү оҫталығын үҫтереү. Тексты һайлап һөйләү. Тәҡдим ителгән тема буйынса проект эше, анализлау һәм дөйөмләштереү, үҙ эшең менән таныштырыу. Морфология. Исем һүҙ төркөмө. Һүҙҙәрҙе һүҙ төркөмдәре буйынса төркөмләү. Телмәрҙә исемдәрҙе ҡулланыу. «Кем?» «Нимә?» һорауҙарына яуап биргән исемдәрҙе айырыу. Исемдәрҙең һан һәм зат менән үҙгәреүе.

Дуҫтар менән уйнарға барам.

Телмәрҙе үҫтереү. Балалар уйындары тураһында шиғырҙы тыңлап аңлау. Өйрәнелгән темаға ярашлы, лексик берәмектәрҙе, «Был нимә?» Нимә ул?», «Был кем?» «Миңә нимә кәрәк?», «Нимә эшләргә?», «Нимә эшләй?» («Нимә эшләйбеҙ?»), «Нимә эшләйбеҙ?» («Ни эшләйбеҙ?»), «Ҡайҙа нимә эшләйбеҙ?» һорауҙарын үҙләштереү, яуап бирергә өйрәнеү.Телмәрҙә үҙләштерелгән һүҙҙәрҙе ҡулланыу, терәк һүҙҙәр буйынса тексты һөйләү, берлектәге уйындар тураһында ҡыҫҡаса диалогтар төҙөү. Деформацияланған һөйләмдәрҙе тергеҙеү, һөйләмдә һүҙҙәр тәртибен ҡабатлау. Һаулыҡ һаҡлау тураһында текстар уҡыу. Балалар халыҡ уйыны (уҡытыусы һайлауы буйынса) менән танышыу. Синтаксис. Һөйләмдең баш киҫәктәре. Һөйләмдәге һүҙҙәр тәртибе.

Ҡылым. «Нимә эшләргә?», «Нимә эшләйбеҙ?», «Ҡайҙа нимә эшләйбеҙ?” һорауҙарына яуап биргән ҡылымдарҙы танырға өйрәнеү.

Тирә-яҡ донъяны өйрәнәм.

Телмәрҙе үҫтереү. Тексты тыңлау, фекер алышыу, тыңланған текстың йөкмәткеһе буйынса һорауҙарға яуап биреү, лексиканы тема буйынса яңы һүҙҙәр менән байытыу. «Ниндәй?», «Ҡайҙа?», «Ҡасан?»һорауҙарына яуап бирергә өйрәнеү. Өйрәнелгән һүҙҙәрҙе һәм фразаларҙы ҡулланыу, текстарҙы уҡыу, һорауҙарға яуаптар төҙөү, һорауҙар, план буйынса һөйләү. Деформацияланған текстарҙы тергеҙеү, һүҙлек диктанттары яҙыу.

Ағастарҙың, үләндәрҙең, бөжәктәрҙең, ҡоштарҙың атамаларын рус теле менән сағыштырып өйрәнеү. Бирелгән хәл һәм тема буйынса диалогик һәм монологик текстар төҙөү күнекмәһен камиллаштырыу. “Сифат” һүҙ төркөмө. Сифаттарҙың мәғәнәһен билдәләү һәм уларҙы телмәрҙә ҡуллана белеү. «Ниндәй?» һорауҙарына яуап биргән ҡушма исемдәрҙе айырыу. Ниндәй? һорауы һәм ҡылым, Ҡайҙан? һорауы һәм ҡылым, Ҡайҙа? һорауы һәм ҡылым һүҙбәйләнештәрен өйрәнеү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, хаталар өҫтөндә эш, проекттар төҙөү.

3-сө класс

Танышыуға шатбыҙ!

Телмәрҙе үҫтереү. Был тема буйынса өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, «Һин ҡайҙан?» һорауын бирә белеү һәм уға яуап ҡайтарыу, кәрәкле мәғлүмәтте табыу, телмәрҙә әҙер клише ҡулланыу, интоцияны дөрөҫ аңлау. Танышыу тураһындағы текстар тыңлау. Тыңланған текст буйынса һөйләмдәрҙе тулыландырыу. Дәреслектәге текстарҙы уҡыу, орфоэпик уҡыу нормаларын камиллаштырыу. Деформацияланған текстарҙы тергеҙеү, анкеталар тултырыу. Өйрәнелгән фразаларҙы ҡабатлау, телмәрҙе яңы һүҙҙәр менән байытыу, балалар әҫәрҙәренең персонаждары (исеме, йәше) менән танышыу. Телмәрҙә башҡорт телмәр этикетының типик фразаларын ҡулланыу. Телмәрҙең диалогик һәм монологик формаларын үҫтереү. Һөйләмдәрҙең төрҙәрен ҡабатлау. Һөйләмдең баш һәм эйәрсән киҫәктәре.

Белем алам.

Телмәрҙе үҫтереү. Телмәрҙә өйрәнелгән һүҙҙәрҙе әүҙемләштереү, мәктәп, дәрестәр тураһындағы текстарҙы тыңлау. Диалогик телмәрҙе үҫтереү: тәҡдим ителгән ситуация буйынса диалогтар төҙөү, диалогтарҙы трансформациялау: өҫтәү һәм дауам итеү. Һорауҙар буйынса һөйләү. Уҡытыусы тәҡдим иткән һүҙлектәрҙән мәғлүмәт эҙләү. «Нимәһеҙ?» һорау формаһын үҙләштереү, дөрөҫ уҡыу оҫталығын үҫтереү. Һайланма уҡыу, башҡорт

теленең орфоэпик нормаларын үтәү. «Туған тел донъяһы» порталында интерактив уйындар. Һүҙҙең тура һәм күсмә мәғәнәһе. Синонимдар. Антонимдар. Омонимдар.

Мине ураткан донъя.

Телмәрҙе үҫтереү. Яңы һүҙҙәрҙе өйрәнеү, тирә-яҡ донъя тураһында һөйләмдәр төҙөү. Парлап эш: өйрәнелгән текстар буйынса һорауҙар һәм яуаптар төҙөү. “Ҡарға бутҡаһы” халыҡ байрамы. Тамырҙаш һүҙҙәр. Исем. Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреүе.

Минең яратҡан йыл миҙгелем.

Телмәрҙе үҫтереү. Үҫемлектәр, хайуандар донъяһы, Башҡортостан тәбиғәте менән танышыу. Ағастарҙың, үләндәрҙең, бөжәктәрҙең, ҡоштарҙың атамаларын рус телендәге атамалары менән сағыштырып өйрәнеү. Телмәрҙе үҫтереү: әҙер һорауҙар буйынса монологтар һәм диалогтар төҙөү. Аңлау күнекмәләрен камиллаштырыу: төрлө жанрҙағы текстарҙы тыңлау, терәк һүҙҙәр буйынса тыңланған текстың йөкмәткеһен билдәләү. Йыл миҙгелдәре тураһында текстарҙы аңлап уҡыу. Йыл миҙгелдәре, миҙгел күренештәре тураһында таблица һәм анкета тултырыу. Деформацияланған тексты тергеҙеү. “Нардуған” байрамы. Исемдәрҙең килеш менән үҙгәреше.

Минең гардеробым.

Телмәрҙе үҫтереү. Гардероб предметтарын, предмет билдәләрен аңлатҡан яңы һүҙҙәрҙе өйрәнеү, һөйләшеүҙә өйрәнелгән һүҙҙәрҙе файҙаланыу, шул һүҙҙәр менән диалогтар һәм монологтар төҙөү. «Сөнки» теркәүесен диалогтарҙа ҡулланыу. Тема буйынса текстар уҡыу, орфоэпик уҡыу күнекмәләрен үҫтереү. Тексты тыңлап ҡабул итеү, тыңланған текст буйынса анкета тултырыу. Яратҡан кейемең тураһында ҡыҫҡа топик төҙөү, тәҡдим ителгән шаблон һәм терәк һүҙҙәр буйынса үҙ кейемеңде һүрәтләү. «Күпме?» һорауын өйрәнеү, һандар менән танышыу, 1-100 иҫәпте ҡабатлау. “Йәшерәм яулыҡ” балаларуйыны. Сифат. Сифаттарҙың сағыштырыу дәрәжәһе. Алмаш. Алмаштарҙың килеш менән үҙгәреүе. Һан. Төп һәм рәт һандары.

Мин сәйәхәтсе.

Телмәрҙе үҫтереү. Төрлө ял төрҙәрен билдәләүсе яңы һүҙҙәр менән танышыу, телмәрҙә әүҙемләштереү. Сәйәхәттәр тураһындағы текстарҙы тыңлау, ҡулланылған ҡылымдар буйынса сәйәхәт ваҡытын билдәләү. Тәҡдим ителгән репликаларға ярашлы сәйәхәт тураһында диалогтар һәм топиктар төҙөү. Текстарҙы пауза һәм дөрөҫ интонация менән йүгерек уҡыу, төрлө сығанаҡтарҙанкәрәкле мәғлүмәтте эҙләү. Уҡылған текстың йөкмәткеһен иллюстрацияға, планға таянып һөйләү. Рус теленән башҡорт теленә яраҡлаштырылған текстар тәржемәһе. Ҡылымдың өйрәнелгән замандарын ҡулланып, һүҙбәйләнештәр төҙөү.Ҡылым. Ҡылымдың заман менән үҙгәреүе: үткән, хәҙерге, киләсәк заман.

Белемде контролләү. Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш, хаталар өҫтөндә эшләү, проект эштәре

4-се класс

Көн һайын мәктәпкә йөрөйөм.

Телмәрҙе үҫтереү. Үтелгән материалды ҡабатлау, тема буйынса репликалар менән алмашыу, лексиканы тема буйынса яңы һүҙҙәр менән байытыу, диалогтарҙа ятланған клишелар һәм дежур фразалар ҡулланыу. Башҡорт теле, уның төрки телдәр системаһында тотҡан урыны, Башҡортостан Республикаһында уның статусы тураһында дөйөм мәғлүмәттең ҡабатланыуы. «Миңә ниндәй дәрес оҡшай?» һорауын өйрәнеү, яуабын нигеҙләү, схема буйынса һөйләмдәр төҙөү. Башҡорт шағирҙарының һәм яҙыусыларының әҫәрҙәренән өҙөктәр менән танышыу. Башҡорт теленең орфоэпия ҡағиҙәләрен, лексикаһы тураһында дөйөм мәғлүмәттәрҙе өйрәнеү. «Кем? Нимә?», «Мин нимә уҡырға яратам?» тигән һорауға яуап биргән һүҙҙәр менән танышыу, «Мәктәптә нимә тураһында һөйләшәбеҙ?», кәрәкле һүҙ формаларын файҙаланып монологик телмәрҙе үҫтереү, дуҫтар хаҡында диалогтар төҙөү, дуҫтарҙы һүрәтләү, телмәрҙә исемдәрҙе ҡулланыу. Үтелгән материалды ҡабатлау. Тел тураһында дөйөм мәғлүмәт. Исем һүҙ төркөмө. Яңғыҙлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәр. Исемдәрҙең һан менән үҙгәреше.

Мин ғаиләмде яратам.

Телмәрҙе үҫтереү. Ғаилә тураһындағы тексты тыңлап аңлау.Туғанлыҡтың яңы терминдары менән танышыу, туғандарҙың исемен, йәшен һорау,тышҡы ҡиәфәтен һүрәтләү, ғаилә тураһында һөйләргә өйрәнеү. Контекст буйынса һүҙҙәрҙең мәғәнәһен билдәләү йәки һүҙлек, Интернет һ.б. ярҙамында асыҡлау. Башҡорт һәм рус шағирҙары, яҙыусыларының әҫәрҙәренән өҙөктәр уҡыу. Баланың ыңғай сифаттарын сағылдырған сифаттар менән танышыу. «Ниндәй?» һорау алмашын файҙаланып, һорауға яуап әҙерләү. Өйҙө, бүлмәне һүрәтләү, телмәрҙә сифаттарҙы ҡулланыу, дәрес темаһы буйынса һорауҙар бирә белеү. Һөйләшә, яңынан һорай, телмәрҙә ятлаған һүҙҙәрҙе һәм һүҙ формаларын ҡуллана, русса-башҡортса һүҙлекте файҙаланып, үҙҙәренең өйҙәге йөкләмәләре тураһында текст төҙөй белеү. “Сөмбөлә” байрамы (уңыш байрамы). Исемдәрҙең эйәлек аффикстары менән үҙгәреүе. Сифат дәрәжәләре тураһында үтелгәнде ҡабатлау. Сифаттарҙың яҙылышы.

Ватаным тураһында һөйләйем.

Телмәрҙе үҫтереү. Яңы лексика менән танышыу, уны телмәрҙә әүҙемләштереү. Урамыбыҙ, тыуған йортобоҙ, ҙур һәм бәләкәй Ватаныбыҙ, планетабыҙҙың ҡояш системаһында тотҡан урыны тураһында текстар төҙөү. Тыуған яҡтың яратҡан урындары,

үҙ ихатаһының балалары тураһында хикәйәләү. Башҡорт һәм рус шағирҙары, яҙыусыларының әҫәрҙәрен, башҡорт фольклоры өлгөләрен уҡыу. Шаблон буйынса һәм шаблонһыҙ ҡыҫҡа текстар һәм диалогтар төҙөү, үҙ фекереңде белдерә белеү. ”Тирмә” балалар уйыны. Төрлө платформаларҙа эшләү (LearningApps, ЯКласс). Алмаш. Алмаштар тураһында өйрәнелгән материалдың ҡабатланыуы. Зат, күрһәтеү, эйәлек, һорау алмаштары. Алмаштарҙы дөрөҫ яҙыу ҡағиҙәләре.

Ауылда/ҡалала йәшәйем.

Телмәрҙе үҫтереү. Тема буйынса яңы һүҙҙәр һәм һүҙбәйләнештәр үҙләштереү, Башҡортостандың, Өфөнөң иҫтәлекле урындары менән танышыу. Ауыл һәм ҡала тормошо тураһында әңгәмә, диалог ҡороу, ауыл/ҡала тураһында бәйләнешле текстар төҙөй белеү. Республика ҡалалары һәм ауылдары, баҡсалағы үҫемлектәр тураһында хикәйәләр. Өйрәнелгән һүҙҙәрҙе файҙаланып, үҙенең районы һәм республикаһының иҫтәлекле урындары тураһында текстар төҙөү. Төрлө платформаларҙа эшләү (LearningApps, ЯКласс). Һан (өйрәнелгән материалдың ҡабатланыуы). Ябай һәм составлы һандар. Һандарҙың разряды: рәт, йыйыу, тәртип һандары. Һандарҙы дөрөҫ яҙыу ҡағиҙәләре.

Һауа торошо һәм йыл миҙгелдәре тураһында һөйләшәбеҙ.

Телмәрҙе үҫтереү. Ҡыҙыл китапҡа индерелгән үҫемлектәрҙе һәм хайуандарҙы, йыл миҙгелдәре атамаларын өйрәнеү. Яңы лексиканы үҙләштереү, тәҡдим ителгән текстар буйынса эшләү, тәбиғәттә үҙеңде тотоу ҡағиҙәләре, тыуған төйәктең тәбиғәтен һаҡлау тураһында яңы текстар төҙөү. Балаларҙың ҡышҡы, яҙғы, йәйге, көҙгө уйындары. Йолалар һәм ғөрөф-ғәҙәттәр тураһында әңгәмәләр. Был йолаларҙың бөгөнгө көндәге әһәмиәте.Телмәрҙе тыңлай белеү, текстарҙы дөрөҫ уҡыу, тема буйынса диалог ҡороу һәләтен үҫтереү. Рәүеш. Рәүештәрҙең сифаттарҙан айырмаһы

Төрлө нәмәләр тураһында һөйләшәбеҙ.

Телмәрҙе үҫтереү. Киләсәккә пландар тураһында текстарҙы тыңлап аңлау. Тема буйынса яңы лексиканы үҙләштереү, уларҙы телмәрҙә әүҙемләштереү, киләсәккә пландар, үҙ хыялың тураһында текстар төҙөү. Әҙер өлгө буйынса, терәк һүҙҙәргә таянып, диалог төҙөү. Төрлө платформаларҙа эшләү. “Һабантуй” байрамы. Ҡылым. Һөйләмдә ҡылымдарҙың урыны. Ҡылымдарҙың зат менән үҙгәреүе.

Һатып алырға өйрәнәм.

Телмәрҙе үҫтереү. Аҙыҡ-түлек, кейем-һалым атамалары менән танышыу, тауар һатып алғанда этикет ҡағиҙәләрен үҙләштереү, был тема буйынса аралашыу. Телмәрҙә хәҙерге заман ҡылымдарын ҡулланып, мода тураһында текстар төҙөү. Тәҡдим ителгән

диалогтар буйынса эш, өлгө буйынса диалогтар төҙөү, өйрәнелгән лексиканы әүҙемләштереү. Аралашыу барышында башҡорт телмәр этикеты үҙенсәлектәрен һаҡлау. Тәҡдим ителгән тема буйынса текстар яҙыу. Планға һәм терәк һүҙҙәргә таянып, ҡыҫҡа хикәйәләр төҙөү. Төрлө мәғлүмәт сығанаҡтарын эҙләү, схемалар ҡулланыу, хаталарҙы төҙәтеү. "Буяу һатам" балалар уйыны. Ҡылым. Ҡылымдың кире формаһы. Ҡылымдың замандары. Үтелгән материалды ҡабатлау.Өйрәнелгән материалды ҡабатлау, контроль эш, хаталар өҫтөндә эшләү, проект эштәре.

Уҡыу курсын үҙләштереү һөҙөмтәләре

ШӘХСӘН ҺӨҘӨМТӘЛӘР

- уҡыусыларҙың рухи ҡиммәттәргә таянып эш итергә әҙер булыуы һәм түбәндәге өлкәләрҙә шуларға нигеҙләнгән тәүге эшмәкәрлек тәжрибәһен туплауы:

Гражданлыҡ-патриотик тәрбиәлә:

– Тыуған иленә – Рәсәйгә, йәнтөйәгенә, тыуған еренә, тәбиғәткә ихтирамлы мөнәсәбәте, һөйөүе һәм хөрмәт итеүе;

– дәүләт (башҡорт) телен тирә-яҡты танып-белеү ҡоралы итеп таныуы;

– донъяны күп телле һәм күп мәҙәниәтле йәмғиәт итеп ҡабул итеүе, үҙен Рәсәй Федерацияһының гражданины итеп тойоп, халҡының һәм Рәсәйҙең гражданины булыуын аңлауы;

– тыуған илебеҙҙең, республиканың үткәненә, бөгөнгөһөнә һәм киләсәгенә битараф булмауы;

– үҙ халҡын һәм шул уҡ ваҡытта башҡа халыҡтарҙы ихтирам итеүе, икенсе халыҡтарҙың тарихына, мәҙәниәтенә хөрмәт менән ҡарауы, төрлө милләт вәкилдәренә ыңғай ҡарашы;

– һәр кешене йәмғиәтебеҙҙең вәкиле итеп ҡабул итеүе, мөнәсәбәттәрҙе әҙәп-әхлаҡ ҡанундарына таянып ҡороуы.

Әҙәп-әхлаҡ тәрбиәһендә:

- һәр кешенең шәхес булыуын таныуы;
- башҡаларға ҡарата иғтибарлы һәм ихтирамлы булыуы;
- кешеләргә физик һәм әхлаҡи зыян килтереүгә йүнәлтелгән ҡылыҡтарҙы ҡабул итмәүе;
- әхлаҡи тәртип ҡағиҙәләрен белеүе: оялыу, ғәфү үтенеү, тартыныу һ.б.
- уҡыу һөҙөмтәләре, эшләгән эштәрең өсөн яуаплылыҡ тойоуы;

Эстетик тәрбиәлә:

- үҙ халҡының һәм башҡа халыҡтарҙың традицияларына һәм ижадына, төрлө сәнғәт төрҙәренә, мәҙәниәткә ҡыҙыҡһыныуы, уларҙы хөрмәт итеүе;

- художестволы эшмәкәрлек төрҙәре аша үҙ-үҙен танытыуға ынтылышы;

Фәнни белемдең ҡиммәттәре:

- танып-белеүҙә үҙ аллылығы, ҡыҙыҡһыныусанлығы, әүҙемлеге, инициативалылығы;

- дөйөм күҙалллауының, фекерләүенең, хәтеренең үҫеше.

Ошо һөҙөмтәләргә ирешеү сараһы булып дәреслектең текстары, текстка бирелгән һорауҙар һәм биремдәр, эшмәкәрлек нигеҙендә уҡытыу технологияһы һ.б. тора.

МЕТАПРЕДМЕТ ҺӨҘӨМТӘЛӘРЕ

Уҡыусыларҙың “Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле” уҡыу предметын үҙләштереүенең метапредмет һөҙөмтәләре булып түбәндәге универсаль уҡыу эшмәкәрлеге төрҙәренең формалашҡан булыуы тора.

Танып-белеү универсаль эшмәкәрлеге

Нигеҙ логик эшмәкәрлек:

- төрлө тел берәмектәрен сағыштырыу, оҡшаш һәм айырмалы яҡтарын табыу;

- уҡыу мәсьәләһен сисеү өсөн кәрәкле мәғлүмәтте эҙләп таба белеү, әҙер алгоритм буйынса эште ойоштороу;

Нигеҙ тикшеренеү эшмәкәрлеге:

- уҡытыусы ярҙамында маҡсатты билдәләү, телмәр ситуацияһын үҙгәртеүҙе планлаштырыу;

- төрлө эш варианттарын сағыштырыу, әҙер планға таянып проект төҙөү;

- тел материалын күҙәтеү нигеҙендә һығымталар яһау һәм уларҙы иҫбатлау;

Мәғлүмәт менән эшмәкәрлек:

- мәғлүмәт сығанағын һайлай, кәрәкле һүҙлекте таба белеү;

- бирелгән алгоритм буйынса тәҡдим ителгән мәғлүмәтте күрһәтелгән сығанаҡтарҙан таба белеү;

- уҡытыусы тәҡдим иткән ысул менән тикшереп, дөрөҫ мәғлүмәтте ялған мәғлүмәттән айыра белеү;

- Интернеттан мәғлүмәт эҙләүҙә хәүефһеҙлек ҡағиҙәләрен үтәү;

- уҡыу мәсьәләһенә ярашлы мәғлүмәтте анализлау һәм текст итеп, график форматта, аудио аша бирергә өйрәнеү;

- таблица, схема аша бирелгән лингвистик мәғлүмәтте аңлау, үҙ аллы төҙөлгән таблица ярҙамында мәғлүмәтте еткереү.

Башланғыс мәктәпте тамамлауға, уҡыусыларҙа түбәндәге **коммуникатив универсаль уҡыу күнекмәләре** формалаша:

Аралашыу:

- таныш мөхиттә аралашыу шарттары һәм маҡсаттарына ярашлы, хис-тойғоларҙы сағылдыра белеү, әңгәмәсегә ихтирам менән ҡарау, диалог алып барыу ҡағиҙәләрен теүәл үтәү;

- төрлө ҡараштар булыуын таныу;

- үҙ фекереңде матур итеп әйтә һәм иҫбатлай белеү;

- телмәр ситуацияһына ярашлы телдән телмәр өлгөһө төҙөй белеү;

- проект төҙөүҙә, тикшеренеү эше барышында парлап һәм төркөмләп эшләүҙең һөҙөмтәләре тураһында сығыш яһай белеү,

- сығыш өсөн иллюстратив материал һайлай белеү.

Уртаҡ эшмәкәрлек:

- стандарт ситуацияларҙауҡытыусы ярҙамында ҡыҫҡа ваҡытлы һәм оҙайлы маҡсаттар ҡуя белеү;

- уртаҡ эшмәкәрлектең маҡсатын ҡабул итеү, ролдәрҙе бүлешеү, эшмәкәрлек барышында һөйләшә һәм килешә белеү;

- етәкселек итергә һәм буйһона белергә, конфликтты үҙ аллы сисергә әҙер булыу;

- эштең бүленгән өлөшөн яуаплы итеп башҡара һәм дөйөм һөҙөмтәгә индергән өлөшөңдө баһалай белеү;

- тәҡдим ителгән өлгөгә ярашлы бергәләп проект эштәрен башҡара белеү.

Регулятив универсаль уҡыу эшмәкәрлеге

Үҙеңде ойоштороу:

- уҡыу эшмәкәрлегенең маҡсатын үҙ аллы билдәләй, эштең эҙмә-эҙлелеген, һөҙөмтәләрҙе баһалай белеү;

- һөҙөмтәгә ирешеү өсөн уҡыу мәсьәләһен сисеүҙе планлаштыра белеү;

- уҡытыусы менән берлектә уҡыу проблемаһын сисеүҙең планын төҙөү;

- дәрестең маҡсатына ярашлы план буйынса эшләү, хаталарҙы төҙәтә белеү;

- эшмәкәрлектең эҙмә-эҙлелеген төҙөй белеү.

Үҙ-үҙеңде контролләү:

- уҡыу эшмәкәрлегендәге уңыштарҙы һәм уңышһыҙлыҡ сәбәптәрен анализлай, телмәр хаталарын һәм орфографик хаталарҙы төҙәтә белеү;

- уҡытыусы менән диалог барышында эште баһалауҙың критерийҙарын асыҡлау, шул критерийҙарға ярашлы үҙеңдең һәм иптәштәреңдең эшен баһалай белеү;

– мәғлүмәт сығанаҡтарындағы күрһәтмәләргә ярашлы эшләй белеү, эште планлаштырыуҙа һәм контролләүҙә ҡағиҙәләрҙе иҫтә тотоу;

– телдән һәм яҙма телмәрҙә эш алымдарын белеү;

– иптәштәренән һәм уҡытыусының эшенә биргән баһаһын аңлап ҡабул итеү.

Предмет һөҙөмтәләре

«Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теле» предметы буйынса предмет һөҙөмтәләре башланғыс дөйөм белем биреү кимәлендә түбәндәгеләрҙе тәьмин итә:

- Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теленең статусын һәм әһәмиәтен аңлау, Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) телен өйрәнеүгә мотивация булдырыу: милләт-ара аралашыу өсөн Башҡортостан Республикаһының дәүләт (башҡорт) теленең әһәмиәтен аңлау.

- дәүләт (башҡорт) теленең фонетикаһы, лексикаһы, грамматикаһы, орфографияһы һәм пунктуацияһы тураһында башланғыс белемдең формалашыуы, шулай уҡ алған белемде телмәр эшмәкәрлегендә: башҡорт теленең өндәрен һәм һүҙҙәрен тел нормаларына ярашлы, фонетик хатаһыҙ әйтеү һәм һөйләү; телмәрҙә өйрәнелгән материал сиктәрендә үҙләштерелгән лексиканы ҡулланыу; күләме буйынса ҙур булмаған диалогтар төҙөү; телмәр этикетының өйрәнелгән формулаларын файҙаланып, телмәр аралашыуында ҡатнашыу;

- дәүләт (башҡорт) телендә телмәр эшмәкәрлегенең бөтә төрҙәренең формалашыуы һәм үҫеше:

Тыңлау (тыңлау): төрлө сығанаҡтарҙан яңғыраған телмәргә төшөнөү (уҡытыусы, класташтар, теле- һәм радиотапшырыуҙар);

Һөйләшеү: телмәр өлгөләрен тергеҙеү, көнкүреш, уҡыу темаларына диалогтарҙа, тыңлаған йәки уҡыған текстар буйынса фекер алышыуҙа ҡатнашыу; шиғырҙарҙы яттан һөйләү;

Уҡыу: өйрәнелгән тел материалында төҙөлгән ҙур булмаған текстарҙы ҡысҡырып уҡыу;

Яҙыу: телмәр өлгөләрен күсереп яҙыу, тексты һүрәтләү һәм унан һүҙҙәр, һүҙбәйләнештәр, уҡыу мәсьәләһенә ярашлы һөйләмдәр яҙырға; ҙур булмаған яҙма эштәрҙе һәм ижади эштәрҙе башҡарыу.

Тематик планлаштырыу

1-се класс

Тема	Сәғәт һаны
Телмәргә әҙерләү курсы	5
Мин танышам	5
Мин һәм минең ғаиләм	5
Мәктәптәге тормошом	7
Мин уйнарға яратам.	4
Йәнле тәбиғәтте өйрәнәм	4
Телмәр үҫтереү. Ҡабатлау	3
Бөтәһе	33

2-се класс

Тема	Сәғәт һаны
Таныш булайыҡ!	5
Мин туғандарымды яратам	5
Мәктәптәге тормошом һәм мауығыуҙарым	6
Дуҫтарым менән уйнарға сығам	7
Тирә-яҡ донъяны өйрәнәм	7
Үтелгәнде ҡабатлау.	4
Бөтәһе	34

3-сө класс

Тема	Сәғәт һаны
Танышыуға шатмын!	4
Белем алам	4
Мине ураҡкан донъя	4
Яраҡкан йыл миҙгелем	4
Минең гардеробым	7
Мин сәйәхәтсе	7
Үтелгәнде ҡабатлау. Телмәр үҫтереү.	2
Бөтәһе	34

4-се класс

Тема	Сәғәт һаны
Көн дә мәктәпкә барам	6
Ғаиләмде яратам	4
Тыуған илем тураһында һөйләйем	7
Ауылда, ҡалала йәшәйем	6
Һауа торошон һәм йыл миҙгелдәрен тикшерәбеҙ	3
Төрлө нәмәләр хаҡында һөйләшәбеҙ	2
Һатып алырға өйрәнәм	3
Үтелгәнде ҡабатлау. Телмәр үҫтереү.	3
Бөтәһе	34

1-се класс

Дәрес һаны	**Тема буйынса дәрес һаны**	**Дәрес темаһы**	**Дата**		**Иҫкәрмә**
			План буйынса	**Фактик**	
1	1	Тыуған илем-Башҡортостан.			
2	2	Иҫәнләшеү, һаубуллашыу.Һүҙ һәм һөйләм.			
3	3	Һинең исемең нисек?[һ],[ҙ] өндәре.			
4	4	Һин кем? һорауы[ғ] өнө.			
5	5	Сәләмләү һүҙҙәре.			
6	6	Алфавит. Аа өн – хәрефтәре.			
7	7	Мин танышам. Оо өн-хәрефтәре.			
8	8	Һиңә нисә йәш? Ыы өн-хәрефтәре.			
9	9	Беҙ һанайбыҙ.Ээ өн-хәрефтәре.			
10	10	Нисә? Күпме? Нисәнсе? һорауҙары. Вв өн-хәрефтәре.			

11	11	Үҙем тураһында.Әә өн-хәрефтәре			
12	12	Минең ғаиләм.Өө өн-хәрефтәре			
13	13	Минең атайым, әсәйем.Үү өн-хәрефтәре.			
14	14	Минең туғандарым. Һһ өн-хәрефтәре.			
15	15	Мин ғаиләмде яратам. Кем? Нимә? һорауҙары			
16	16	Беҙ татыу ғаилә.Телмәр үҫтереү.			
17	17	Минең мәктәбем. Ғғ өн-хәрефтәре.			
18	18	Минең класым.Ҡҡ өн-хәрефтәре			
19	19	Мин уҡыусы.Ҙҙ өн-хәрефтәре.			
20	20	Уҡыу әсбаптары.			
21	21	Төҫтәр. ҫ өн-хәрефе.			
22	22	Мин дәрестә.ң өн-хәрефе			
23	23	Һин нимә яратаһың?			
24	24	Минең яратҡан аҙығым. Телмәр үҫтереү.			
25	25	Минең уйынсыҡтарым.Йо ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.			
26	26	Ниндәй? һорауы.Йө ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.			
27	27	Уйынсыҡтар магазины. Йү ҡушымсаһы менән һүҙҙәр			
28	28	Мин уйнарға яратам. Телмәр үҫтереү.			
29	29	Йыл миҙгелдәре. Йы ҡушымсаһы менән һүҙҙәр			
30	30	Йәшелсәләр. Һин нимә яратаһың? Йә ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.			
31	31	Еләк-емештәр. Йе ҡушымсаһы менән һүҙҙәр.			
32	32	Минең кескәй дуҫтарым. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе.			

33	33	"Йәшенмәк" уйыны. Телмәр үҫтереү.			

2-се класс

Дәрес һаны	Тема буйынса дәрес һаны	Дәрес темаһы	Дата		Иҫкәрмә
			План буйынса	Фактик	
1	1	Танышыу. Алфавит. Ә өн-хәрефе.			
2	2	Һинең исемең нисек? Һ, ң өн-хәрефтәре.			
3	3	Һин ҡайҙа йәшәйһең? Ҙ өн-хәрефе.			
4	4	Был мин. Ү өн-хәрефе.			
5	5	«Таныш булайыҡ» темаһы буйынса тикшереү эше.			
6	6	Минең ғаиләм. Ғ өн-хәрефе.			
7	7	Мин ғаиләмде яратам. Ө өн-хәрефе.			
8	8	Мин нимә яратам? Ç өн-хәрефе.			
9	9	Минең тыуған көнөм.			
10	10	Минең, һинең, уның эйәлек алмаштары.			
11	11	Минең мәктәбем. Беҙҙең, һеҙҙең, уларҙың эйәлек алмаштары.			
12	12	Минең класым. Исемдең берлек формаһы.			
13	13	Уҡыу әсбаптары. Исемдең күплек ялғауҙары.			
14	14	Мин укыусы. Исемдең күплек ялғауҙары.			
15	15	Яратҡан шөғөлөм. Исемдең зат ялғауҙары.			
16	16	«Мәктәп» темаһы буйынса тикшереү эше.			

17	17	Минең уйынсыҡтарым. Был кем? һорауы.			
18	18	Яратҡан уйынсығым. Был нимә? Һорауы.			
19	19	Уйынсыҡтар магазины. Һөйләмдең баш киҫәктәре.			
20	20	Мин уйнарға яратам. Һөйләмдә һүҙҙәр тәртибе.			
21	21	Мин уйнарға сығам. Ҡылым тураһында төшөнсә.			
22	22	Беҙ уйнайбыҙ. Ҡылым.			
23	23	Ҡышҡы уйындар. Ҡайҙа нимә эшләйем? һорауы			
24	24	Минең кескәй дуҫтарым. Сифат.			
25	25	Хайуандар. Ниндәй? һорауы.			
26	26	Ағастар.Ҡайҙа? һорауы.			
27	27	Ҡышлаусы ҡоштар. Ҡасан? һорауы.			
28	28	Күсер ҡоштар. Ҡайҙа, ҡайҙан? һорауҙары.			
29	29	Йәйге каникулдар.Ҡасан? һорауы.			
30	30	Ваҡыт. Сәғәт. Ҡасан? һорауы.			
31	31	«Тирә-яҡты өйрәнәм» темаһы буйынса тикшереү эше.			
32	32	Сәйәхәт. Нимә менән? һорауы.			
33	33	Лагерҙа. Нимә эшләйбеҙ? һорауы.			
34	34	Көн тәртибе. Йомғаҡлау.			

3-сө класс

Дәрес һаны	**Тема буйынса дәрес һаны**	**Дәрес темаһы**	**Дата**		**Иҫкәрмә**
			План буйынса	**Фактик**	

1	1	Танышыу. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өн- хәрефтәре.			
2	2	Һин ҡайҙа йәшәйһең? Һөйләмдең баш киҫәктәре.			
3	3	Башҡортостан республикаһы. Һөйләмдең эйәрсән киҫәктәре			
4	4	Һин ҡайҙан? Телмәр үҫтереү.			
5	5	Башҡортостан дәүләт символдары.			
6	6	"Танышыуға шатмын" темаһы буйынса тикшереү эше.			
7	7	Минең мәктәбем.Һүҙҙәрҙең тура һәм күсмә мәғәнәһе.			
8	8	Минең класым. Синонимдар. Антонимдар.			
9	9	Беҙ - өсөнсөләр. Нимәһеҙ? һорауы. Телмәр үҫтереү			
10	10	Нимә – ул тәбиғәт? Тамырҙаш һүҙәр.			
11	11	Үҫемлектәр. Исем.			
12	12	Дарыу үләндәре. Килеш ялғауҙары.			
13	13	Бөжәктәр. Телмәр үҫтереү.			
14	14	Ҡоштар.			
15	15	“Ҡарға буткаһы” байрамы.			
16	16	Йыл миҙгелдәре. Исемдәрҙең эйәлек килеш ялғауҙары.			
17	17	Һауа торошо. Исемдәрҙең төбәү һәм төшөм килеш ялғауҙары			
18	18	Ҡыш миҙгеле. Исемдәрҙең урын-ваҡыт һәм сығанаҡ килеш ялғауҙары.			
19	19	Яҙ килә. “Нардуған” байрамы. Телмәр үҫтереү.			
20	20	"Минең яратҡан миҙгелем" темаһы буйынса тикшереү эше.			

21	21	Минең гардеробым. Сифат.			
22	22	Ятраҡан кейемем. Сағыштырыу дәрәжәһе.			
23	23	Ф. Туғыҙбаева. Минеке! Артыҡлыҡ дәрәжәһе.			
24	24	Ф. Рәхимғолова. Яңы күлдәк. Алмаш.			
25	25	“Йәшерәм яулыҡ”уйыны. Зат алмаштарының килеш ялғауҙары.			
26	26	Баш һәм аяҡ кейемдәре. Һан.Төп һандар.			
27	27	Магазинда. Нисә? Һорауы. Телмәр үҫтереү.			
28	28	Европа- Азия. Ҡылым.			
29	29	Мин сәйәхәтсе. Ҡылымдарҙың хәҙерге заман формаһы.			
30	30	Башҡортостан буйлап сәйәхәт. Ҡылымдарҙың үткән заман формаһы.			
31	31	Юл ҡағиҙәләре. Ҡылымдарҙың киләсәк заман формаһы.			
32	32	Телмәр үҫтереү.Әкиәт. Йомро икмәк.			
33	33	"Мин сәйәхәтсе" темаһы буйынса тикшереү эше.			
34	34	Үтелгәндәрҙе ҡабатлау. Хаталар өҫтөндә эш.			

4-се класс

Дәрес һаны	Тема буйынса дәрес һаны	Дәрес темаһы	Дата		Иҫкәрмә
			План буйынса	Фактик	
1	1	Беренсе сентябрь- Белем көнө. Башҡорт теленең үҙенсәлекле өн-			

		хәрефтәре.			
2	2	Ф. Туғыҙбаева. Мин уҡыусы. Исем.			
3	3	Минең яратҡан дәресем. Яңғыҙлыҡ һәм уртаҡлыҡ исемдәр.			
4	4	Мин нимә уҡырға ятатам? Исемдәрҙең күплек ялғауы.			
5	5	Яратҡан уҡытыусым.			
6	6	Компьютерҙа эшләү ҡағиҙәләре.Телмәр үҫтереү.			
7	7	Беҙҙең ғаилә.			
8	8	В. Маяковский. Нимә ул яҡшы, нимә ул насар? Сифат.			
9	9	М. Кәримов. Ул да әсәһенә булышҡан. Сифат дәрәжәләре.			
10	10	«Мин ғаиләмде яратам» темаһы буйынса тикшереү эше.			
11	11	Г. Юнысова. Башҡортостан. Алмаш. Зат алмаштары.			
12	12	Минең күршеләрем.Эйәлек алмаштары.			
13	13	Мин яратҡан урындар. Күрһәтеү, һорау алмаштары.			
14	14	“Тирмә” уйыны. Телмәр үҫтереү.			
15	15	Минең Уралым.			
16	16	Минең тыуған (ауылым) ҡалам. Һандар.			
17	17	Өфө – беҙҙең баш ҡалабыҙ. Ябай һәм ҡушма һандар			
18	18	Ауыл һәм ҡала тормошо. Төп һәм рәт һандары.			
19	19	Ҡалалағы һәм ауылдағы эштәр. Йыйыу һандары.			
20	20	Башҡортостан ауылдары, ҡалалары.			

21	21	«Ауылда, ҡалала йәшәйем» темаһы буйынса тикшереү эше.			
22	22	Йыл миҙгелдәре ниңә үҙгәрә? Рәүеш.			
23	23	Башҡортостандың Ҡыҙыл китабы. Йәнлектәр.Үсемлектәр.			
24	24	Бөжәктәр нисек йәшәй? Рәүеш.			
25	25	Һауа торошон белеү ниңә кәрәк?			
26	26	Балалар уйындары. Рәүеш.			
27	27	Башҡортостан экологияһы.Телмәр үҫтереү.			
28	28	Минең тормошомда ҡыҙыҡлы хәлдәр. Ҡылым.			
29	29	Минең хыялым. Ҡылымдың һөйләмдәге урыны.			
30	30	Минең кумирҙарым.Ҡылымдың зат менән үҙгәреше.			
31	31	«Төрлө хәлдәр тураһында һөйләшәбеҙ» темаһы буйынса тикшереү эше .			
32	32	Минең бюджет. Ҡылымдың юҡлыҡ формаһы.			
33	33	Бүләк һайлайым.			
34	34	“Буяу һатам” уйыны.Йомғаҡлау.			

Мәғлүмәт ресурстары

1. Башҡорт телен үҙ аллы өйрәнеү өсөн «Интерактив башҡорт теле» веб-ресурсы// URL: https://bashlang.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 17.05.2022).
2. Балаларҙы өсөн «Балалар» интернет-порталы// URL: https://balalar.org/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 17.05.2022).
3. «Башкортостан» телерадиокомпанияһының«Тамыр» балалар һәм үҫмерҙәр телеканалы// URL: https://bash.news/bst (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 18.05.2022).
4. Башкортостан Республикаһының мәғлүмәт порталы // URL: https://www.bashkortostan.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 18.05.2022).
5. Башкортостандың мәҙәни донъяһы // URL: http://ebook.bashnl.ru/dsweb/HomePage (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).
6. Башҡорт теленә өйрәтеүсе халыҡ-ара дистанцион система // URL: https://region.bspu.ru/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).
7. Русса-башҡортса онлайн һүҙлек // URL: https://huzlek.bashqort.com/ (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).
8. Башҡорт телен үҙ аллы өйрәнеү өсөн ҡулланма // URL: https://elib.bashedu.ru/dl/read/VahitovaSamouchBashkYaz.pdf/info (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 23.04.2022).
9. ЯКласс платформаһы // URL: https://www.yaklass.ru/p/bashkirskiy_ya (мөрәжәғәт итеү ваҡыты 10.06.2022).
10. Башҡортса-русса һәм русса-башҡортса тәржемәсе :https://bashkortsoft.ru/.
(мөрәжәғәт итеү ваҡыты 10.06.2020)